

H. Mathisen.

Sortland, den 2/8-46.

Norges Lærerlag,
herr lærer Kåre Norum,
Oslo.

Vedlagt sendes de saker fra Vest-Finnmark krets jeg har fått kjennskap til. Når unntas Hammerfest og det som er gjengitt av N.S. lagføreren i Kistrand har jeg ikke hatt andre opplysninger å holde meg til enn det de enkelte lærere selv har opplyst. Med hensyn til de øvrige lærere, som har svart på skjemaet, så må deres forhold ansees å være i orden, etter hva de selv opplyser. Men det er mange en ikke har hørt noe fra. For Hasvik, Loppa-Øksfjord og Måsøy lærerlag har en i det hele ingen opplysninger. Dette skyldes evakueringen som har gjort at selv kretsformannen ikke har kjennskap til alle medlemmers adresse.

Beste hilsen

H. Mathisen.(sign.)

Til granskingsnemnda.

KRETSLAG: Vest-Finnmark

Lnr.	Navn	Lærerlag	Merknad	stilling
1	Tordis Brygg fjell, Alta		Protesterte ikke, underskrev ikke erklæring. Sier hun har fulgt parolene. Har bet. privat til en avskjediget lærer. Vinteren 1943 ble hun skuldt for å være innstilt fiendtlig mot N.S. og for å drive propaganda mot N.S. m.m. Følgen var at hun ble avskjediget fra sin post 1/6-43.	4
2	Kåre Berg	Alta	Han tok lærerprøven våren 1943, og søkte høsten 1943 lærerpost i Alta. Har fulgt parolene og betalt i den illegale kasse. På det tidspunkt ingen parole i Alta om/poster som var ledige på ordinær måte var blokert. at	4
3	Harald Lunde,	Alta.	Meldte seg ut av Norges Lærerlag 1941. Under aksjonen 1942 lå han dødssyk på sykehus. Har ikke underskrevet erklæring. Har ikke hatt befatning med skolestyret på annen måte enn som skoleinspektør. Har fulgt parolene og betalt til den illegale kasse. Var kasserer for denne kasse.	4
4	Magnus Kinn,	Hammerfest.	Medlem av N.S. m.m. Prøvde lage bråk med krangel og angivelser. Selv ikke tyskerne tok ham alvorlig.	1
5	Olav Simonsen,	Hammerfest.	Utdrag av Simonsens utredning til N.I.s granskingsnemnd, skolestyrets skriv til Deptet 10/5-46 og skriftveksel mellom skolestyret og Simonsen: Simonsen protesterte mot medlisk. Samb. 7/3 og 4/4-42, underskrev ikke erkl., ble arrestert, men løslatt igjen. Var en tid rådsg. medl og varaform. i skolest. Rykket opp til form. våren 1944. Har fulgt de paroler han kjente. Har bet. illegale lærerkasse og også andre kasser for å hjelpe arresterte. "Delaktig i sending tyske bevegelser." Styrrerstillingen ledig 1941. Lærerne drøftet om de skulle søke. Da stillingen ledig på ordinær måte, fant de å kunne søke, og 9 av byens lærere søkte, men Robertsen, N.S.-lærer utenbys fra ansatt. Politisk ansettelse uten hensyn til ansienitet og kvalifikasjoner. Etter å ha sondert stillingen, vågde Robertsen ikke overta, men fikk perm. til 1943 da han ble ansatt på Bygdøy. I 1943 avertertes stillingen igjen. På grunn av parolen mot å søke var det bare 3 av byens lærere, Simonsen, Lund-Hanssen og N.S.-læreren Kinn, som søkte. Simonsen, som ble ansatt, hadde søkt på Innenriksdeptets skjema. Han var fullt kvalifisert. Han mente at hvis ingen andre søkte, ville Kinn bli ansatt, og det til ubotelig skade. Simonsen verget skolen mot anslag fra Kinn. Det var kanskje ikke vanskelig da N.S. ikke hadde noe mot Kinn ble holdt på matta. Simonsen hevdet han ikke kjente parolen mot å søke før i 1944, var i visse tilfeller i tvil om parolenes ekthet. Lærer Olsen hadde overfor Simonsen framholdt at han ikke enig i parolen om at ingen poster måtte søkes, men i dette tilfelle ville han ikke søke fordi stillingen ledig etter en N.S. og som protest mot den behandling Hammerfest-lærerne fikk sist stillingen var ledig, og de søkte. Det kan ikke reises tvil om Simonsens nasjonale holdning i sin almindelighet. Han fortsatte styrerens funksjoner til 1/11 1945, da ansettelsen ikke godkjent. -	3b

Til Granskingsnemnda.

KRETSLAG: Vest-Finnmark.

Lnr.	Navn	Lærerlag	Merknad	stilling
	Olav Simonsen,	Hammerfest.	<u>Forts. fra foreg. ark.</u>	
	Simonsen medl. av og form. i Hammerf. elektrisitetsv. valgt av lovlig bystyre. I 1941 ble han kastet og erstattet med N.S. medlem. I 1943 mottok han av N.S. ordføreren på ny oppnevning som form. Han prøvde komme unna. Ingen bebreider ham hans virke i styret, men ved at han overtok stillingen som form, hjalp han N.S. ordføreren ut av en administrasjonsknipe. - Han protesterte mot utnevning til medlem av bytinget og søkte seg fritatt. I løpet av halvannet år møtte han bare 1 gang og da som fagsjef, hvor bare nøytrale saker ble behandlet. Han sørget for å få sagt opp "Fritt Folk" som av skolestyret var tinglyst til skolen på et tidligere tidspunkt. Forfalleen kontingent ble betalt til bladet etter at det var kommet krav om det.			
6	Lauritz Kollstrand,	Hammerfest.	<u>Utdrag som foreg.</u>	
	Han meldte seg ut av Norges Lærerlag da dette fikk NS ledelse. Han protesterte ikke mot medlemsk. i Samb. 1942. Han sier: "I Lærersambandet har jeg ikke meldt meg inn og som følge derav heller ikke ut." Han mente og mener at når han ikke hadde meldt seg inn, var han ikke medlem, og bare <u>innmeldte</u> medlemmer kunne melde seg ut. Han var klar over "at det ikke ville være mulig å protestere "loven" om Norges Lærersamband ut av kraft." - Da skolestyreren døde i 1940, ble Kollstrand anmodet om å skjøtte styrerstillingen til forskjellige spørsmål ble klarlagt. Han fungerte også som styrer under den ansatte N.S. styrer Robertsens perm. (Se under nr. 5 Simonsen). N.S. læreren Kinn, som var ansatt som nr. 2 til stillingen, mente han måtte være den rette til å fungere i perm.tiden. Kollstrand hevder at han ikke protesterte for ikke å gi Kinn våpen i hende til å få ham fjernet og selv overta styrerstillingen. Dette ville være til skade for skolen. Han hevder at han ikke har underskrevet erkl. om medl.skap i Samb., men en forstår det slik at han har fått utbetalt lønn for mars-april 1942 straks, og 30/5-42 sendte han skolestyret dette skriv: "Da jeg ikke har meldt meg ut av Norges Lærersamband, finner jeg ingen til å avgi noen særskilt erklæring om mitt tilpliktete medlemskap av dette, Likesom jeg tør gå ut fra at det intet er til hinder for at den lønn og vedtektsmessig tilkommer, blir meg utbetalt." - Han ba sine kolleger ta stilling til følgende erklæring, da han tenkte seg noe i likhet med den kunne betinge utlønning: "Da jeg på foranledning av Kirke- og Undervisningsdepartementets fortolkning i rundskriv 29/4 i år av loven om Norges Lærersamband- særlig dens § 3-erklærte meg villig til å jenopta mitt skolearbeid som uten egen skyld var meg fratatt, var jeg klar over at denne min erklæring var en tilbakekallelse av min utmelding av Lærersambandet." Ingen av kollegene brukte erklæringen. Han hevder å ha fulgt parolene i den utstrekning de var ham bekjent. Han sier også han har betalt til den illegale kasse. - Som skolestyrer etterkom han henstilling fra Deptet med skolesjefens påtegning og tegnet abonnement for ½ år på "Fritt Folk" til skolen.			
7	E. Lund Hanssen,	Hammerfest	Protesterte mot medl.skap i Sambandet primo mars 1942, ble arrestert 20. mars og sendt til konsentrasjonsleir på Tromsø, ble der forelagt et rundskriv hvori henstiltes til lærerne å melde seg til tjeneste. Svar forlangtes innen 24 timer om en var villig til å gjenoppta arbeidet i skolen og bli automatisk medlem av Samb. I motsatt fall ville en bli behandlet som sabotør og streikende. Skrev under erklæring om at han var villig gjenoppta arbeidet i skolen, og var dermed automatisk medlem av Samb. Han mente nå han var berettiget til lønn for brennelsferien og fikk den utbetalt uten noen særskilt erklæring. Var ikke klar over at tvungen tilslutning til Samb. var rettslig ugyldig. Han sa til skolesjefen at alle lærerne burde få utbet.lønner, og flere fikk den uten å avgi erklæring. - I 1943 søkte	

Lnr.	Navn	Lærerlag	Merknad	Innstilling
E. Lund	Hanssen, Hammerfest.		Forts. fra foreg. ark.	
han	skolestyrerstillingen som vanlig søknad. Brukte ikke noe N.S. skjema. Ved ledigheten i 1941 var han med på instillingen. Han var nå av "propagandalederen" gjort kjent med at han stod høyt på N.S.s svarte-liste og at han måtte bare passe seg. Hadde ved løslatelsen av tyskerne i 1942 måttet love ikke foreta seg noe som kunne oppfattes som sabotasje. Hvis han nå ikke søkte styrerstillingen 2. gang, kunne N.S. nytte det som grunnlag for beskyldn. for sabotasje og få sikkerhetspolitiet til å ta affære. Visste han før eller senere ville bli tatt som gissel. Mente å gardere sin stilling ved å handle offisielt uangripelig. Ønsket å være i byen for å være klar til mulige andre oppgaver. Han ble da også arrestert da russerne begynte angrepet på Kirkenesfronten. På Grini fikk han vite at han stod langt oppe på lista over dem som skulle i aksjon ved frigjeringa. Sommeren 1942 beiste han etter ordre fra skolestyret på tysk kurs (i Oslo?)			
8	Anna Bergljot Rande, Hammerfest.		Har bet. til den ill. kasse og returnert Skolebladet.	
	Hun ble ikke innkalt til det rådleggingsmøte lærerne ble enige om å protestere. Hun har vært holdt utenfor det meste, da en ikke var klar over hennes innstilling. Etter hennes egne opplysninger protesterte hun ikke da hun ikke har vært medlem av Norges Lærerlag de siste 10-12 år (NB. Hun står oppført i medlemslista for 1941) og mente derfor ikke å kunne innsende protest. "Der forelå så mange skriv fra Kirke- og Undervisningsdepartementet i okkupasjonstiden som skulle undertegnes, så det var ikke så greit å vite hva de gikk ut på," Om hun har undertegnet et slikt skriv og dermed blitt medlem av Samb., er det noe hun ikke har vært oppmerksom på. Det har ikke vært hennes mening å være medlem av Samb. Hun kan ikke huske om hun har mottatt lønn for brennelsferien. Synes å huske det var et skriv fra Deptet ang. lønninger som ikke ville bli utbetalt og at man ville miste sine stillinger i tilfelle man motarbeidet Samb., om hun har underskrevet dette skriv, så har hun ikke vært oppmerksom på det. - I Sambandets arkiv finnes følgende skriv datert 17/4-42 fra frk. Rande til sk.styret: "Det meddeles herved at jeg undertegner erklæringen om medlemskap i Norges Lærersamband." Samb. har registrert henne som medlem. Hun sier hun kjente ikke parolene og har ikke betalt til illegale kasse.			1?
9	David Stubseid, Karsjok		Karasjok avstengt fra landet og fylket for øvrig. Vanskelig å komme i forbindelse med kolleger andre steder. Måtte ta standpunkt til bestemmelser uten å vite hva lærerne andre steder gjorde. Visste hvilken ånd avgjørelsene skulle ha, men kjente ikke den nøyaktige utforming. Måtte handle uten å ha fått parole. Fikk under hele okkupasjonen bare en parole, den om den illegale lærerkasse, og det først i oktober 1944, etter postforb. var brutt, var således avskåret fra å yte noe. Har av grunn som anf. ikke protestert, men nektet underskrive erkl. og var dermed oppsagt. - Var varaordf. jan 1941-jan 1943, var ikke klar over at han kunne nekte. Fungerte som ordf. 2 ganger. Møtte på fylkestinget 1941 hvor han protesterte mot hilsningstelegram til Quisling og mot bevilgn. til legionen. I jan. 1943 oppnevnt til ordf., men nektet og ble fritatt. - Etter pålegg fra skoledirekt. utført sk.styrets gjøremål uten å være oppnevnt høsten 1942- slutten av okt. 1944, da måtte rømme for tyskerne herjinger.	4-3b?